

Asia: VN/27452/2020/

Työryhmän mietintö julkisuuslain ajantasaistamisesta

Yleisperustelut sekä suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Huomionne yleisperusteluista sekä suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys -jaksosta (mietinnön jaksot 2-5 ja 10)?

Soveltamisalan rajausta sen osalta, mikä on kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa liiketoimintaa, tulisi olla selkeä. Nyt ehdotettu rajausta ei yleisluonteisuudessaan ota huomioon kokonaisvaltaisesti liiketoiminnan, vaihtoehtoisen tarjonnan sekä kansallisten ja kansainvälisten markkinoiden moninaisuutta, ja on omiaan aiheuttamaan vaikeita käytännön tulkintaongelmia. Markkina ja sen kilpailutilanne voidaan esimerkiksi määrittellä saman taloudellisen toiminnan osalta eri näkökulmista, esimerkiksi maantieteellisessä kehityksessä tai asiakkaalle vaihtoehtoisten hyödykkeiden näkökulmasta. Yhtiön liiketoiminta voi esimerkiksi tapahtua kilpaillulla markkinalla, vaikka se samalla liittyy yhteiskunnalle tärkeän infrastruktuurin ylläpitämiseen. Vastaavasti maantieteellisestä näkökulmasta tietty osa liiketoiminnasta voi muodostaa luonnollisen monopolin tietyllä alueella, vaikka samalla toiminnassa kilpaillaan markkinalla asiakkaista vaihtoehtoisten palveluntarjoajien kanssa. Nämä ovat ainoastaan esimerkkejä tilanteista, joissa julkisuuslain soveltamisen kannalta erilaiset toiminnat ovat rinnakkaisia eivätkä sulje toisiaan pois. Näissä tilanteissa tulkinnan epäselvyydet olisivat omiaan aiheuttamaan haittaa yhtiön toiminnalle kilpaillulla markkinalla ja vääristämään kilpailuasetelmaa. Lisäksi tulkintaepäselvyydet ja mahdollinen epätarkoituksenmukaisen laaja soveltamisala aiheuttaisivat kohtuutonta hallinnollista ja taloudellista taakkaa sekä riskiä yhtiön liiketoiminnalle ja oikeusvarmuudelle. Selkeämpää olisikin, että julkisuuslain soveltaminen arvioitaisiin tarvittaessa tapauskohtaisesti ja siitä säädettäisiin erikseen yhtiökohtaisessa erityislainsäädännössä.

Näkemyksemme mukaan mietinnön perusteella jää myös erittäin tulkinnanvaraiseksi, kuinka soveltamisalan rajausta sovellettaisiin yritystoiminnassa käytännössä sellaisissa yhtiöissä, joiden toimintaan julkisuuslaki soveltuisi osittain muun kuin kilpaillulla markkinalla tapahtuvan liiketoiminnan harjoittamisen perusteella. Yhtiön toiminnassa syntyy runsaasti sellaisia yleishallintoon liittyviä tietoja ja asiakirjoja, jotka liittyvät yhtäaikaaisesti sekä toimintaan kilpaillulla markkinalla että sen muuhun toimintaan. Liiketoiminnat sekä niihin liittyvät asiakirjat limittyvät muutoinkin välillisesti tai välittömästi niin, ettei rajaa näiden välille voida tarkkarajaisesti piirtää edes

tapauskohtaisesti. Esimerkinomaisesti mainittakoon yleishallinnon eri toimintojen lisäksi yhtiön strategiset linjaukset ja päätökset sekä koko yhtiötä hyödyntävät hankinnat.

Lisäksi pyydämme selkeyttämään, ettei in house -liiketoimintaan tulisi soveltaa julkisuuslakia siltä osin, kun kyseisen in house -toimijan palveluja tai muita hyödykkeitä hankitaan kilpailuilla markkinoilla tapahtuvan liiketoiminnan tarpeisiin.

Haluamme kiinnittää huomion myös salassapitoperusteiden ajantasaistamisen tarpeeseen. Salassapitoperusteiden päivittäminen on tarpeellista, ja niissä tulisi huomioida nykyistä laajemmin esimerkiksi salassapitomahdollisuudet liittyen turvallisuuden tai huoltovarmuuden kannalta kriittiseen infrastruktuuriin liittyviin tietoihin.

Soveltamisalan laajentamista koskevat ehdotukset

Miten arvioitte vaikutuksia, joita seuraa mietinnössä ehdotetun julkisuuslain soveltamisalan laajentamisesta julkisen hallintotehtävän hoitamiseen kokonaisuudessaan? Onko mietinnössä jäänyt tältä osin tunnistamatta joitakin erityisiä vaikutuksia, jotka liittyvät organisaationne erityispiirteisiin?

-

Miten arvioitte vaikutuksia, joita seuraa mietinnössä ehdotetun julkisuuslain soveltamisalan laajentamisesta julkisyhteisön määräysvallassa oleviin yhteisöihin ja säätiöihin? Onko mietinnössä jäänyt tältä osin tunnistamatta joitakin erityisiä vaikutuksia, jotka liittyvät organisaationne erityispiirteisiin?

Viittaamme mietinnön yleisperustelujen osalta antamaamme lausuntoon.

Minkälaisia erilaisia turvallisuuteen liittyviä vaikutuksia arvioitte mietinnössä ehdotetulla julkisuuslain soveltamisalan laajentamisella olevan? Ovatko voimassa olevan julkisuuslain salassapitoperusteet riittävät suojaamaan tietoja, joita on ehdotuksen mukaan soveltamisalan piiriin uutena tai laajemmin tulevien toimijoiden hallussa? Onko organisaatiollanne hallussa tietoja, joiden salassapito olisi välttämätöntä esimerkiksi turvallisuuskäyttökohtien vuoksi eikä niiden salassapito ole mahdollista voimassa olevassa laissa tai erityislaeissa säädettyjen salassapitoperusteiden perusteella?

Viittaamme mietinnön yleisperustelujen osalta antamaamme lausuntoon.

Muut mietinnön ehdotukset

Olisiko muilla kuin lain soveltamisalaa laajentavilla ehdotuksilla organisaationne näkökulmasta turvallisuusvaikutuksia ja minkälaisia nämä vaikutukset olisivat?

-

Lakiehdotus ja säännöskohtaiset perustelut

Huomionne luvuittain lakiehdotukseen ja sitä koskeviin säännöskohtaisiin perusteluihin?

1 luku

-

2 luku

-

3 luku

-

4 luku

-

5 luku

-

6 luku

-

7 luku

-

8 luku

-

Muut huomiot

Muut mahdolliset huomionne?

-

Enwald Minna
Finavia Oyj